

Simpozij komisije za ruralni razvoj pri Mednarodni geografski zvezi, Fresno (ZDA), april 1981.

Ne polnih osem mesecev po zasedanju komisije za ruralni razvoj pri Mednarodni geografski zvezi v Naganu (Japonska) je oddelek za geografijo pri California State University v Fresnu organiziral strokovno srečanje z delovno tematiko »Teorija in praksa«. V dneh od 23. do 25. aprila je bilo namenjeno teoretičnemu, od 25. do 28. aprila pa terenskemu delu.

Po obravnavani tematiki in številu udeležencev je bilo srečanje veliko-potezno. Simpozij je namreč potekal v 25 sekcijah, kar dokazuje veliko razvejanost problematike ruralnega razvoja in njegovo aktualnost ter poglobljenost srečanja. Na dnevnem redu je bilo 141 referatov iz strokovnih področij okolja, modernizacije tradicionalnih agrarnih sistemov, njihove tipologije in klasifikacije, migracij prebivalstva, regionalnega planiranja, ruralne problematike razvitih in nerazvitih dežel, vodnega gospodarstva Kalifornije in raziskovalnih metod.

Nacionalna sestava referentov je bila zelo pestra. Prevladovali so sicer geografi iz ZDA in Kanade, vendar so se srečanja udeležili tudi številni geografi z Japonske, iz Taivana in Latinske Amerike, zastopane pa so bile še Indija, V. Britanija, Finska, Zvezna republika Nemčija, Poljska, Madžarska, Sovjetska zveza in nekatere druge države.

Simpozij je bil vsebinsko izredno bogat, kar lahko razberemo iz posebne publikacije z rezimeji referatov. Takšna ugotovitev velja ne le za njegov teoretični del, temveč tudi terensko delo. Tega so organizirali prvi in drugi dan v San Joaquin Valley in tretji dan na relaciji Fresno — San Francisco. V ospredju je bila predvsem obravnava problematike različnih tipov kmetijskih gospodarstev, usmerjenih v pridelovanje sadjarskih kultur, vinske trte in živinoreje ter v probleme kalifornijskega namakalnega kmetijstva.

Kot edini udeleženec iz Jugoslavije sem na tem zborovanju poročal o integracijskih značilnostih kmetijstva in oblikovanja sodobne prostorske strukture v Sloveniji.

Borut Belec

Delo »Komisije za nacionalne naselbinske sisteme« pri Mednarodni geografski zvezi

Pri mednarodni geografski zvezi deluje od l. 1974 dalje posebna »komisija za nacionalne naselbinske sisteme« (Commission on National Settlement Systems, International Geographical Union), ki je naslednica »urbanizacijske komisije«. (Commission on the Processes and Patterns of Urbanization). Slednja je svoje delo zaključila z izdajo posebnega zbornika razprav »Essays on World Urbanization, London, 1975«. Komisijo o nacionalnih naselbinskih sistemih vodi odbor osmih članov, ki mu predseduje znani poljski geograf K. Dziewoński. Člani komisije pa so M. S. Alam, (Hyderabad), L. S. Bourne (Toronto), L. F. Chavez (Merida, Venezuela), E. J. Dalmasso (Paris), G. Lappo (Moskva), P. Schöller (Bochum, BRD) in T. Yamaguchi (Tokio). Komisija ima še 61 dopisnih članov, vendar imajo nekatere države več korespondentov. Jugoslavijo je zastopal avtor tega poročila.

Za temeljno nalogo si je komisija zastavila proučitev urbanih in podeželskih naselbinskih sistemov v posameznih državah. V poročilih je bilo treba prikazati definicijo nacionalnega naselbinskega sistema, ki ustreza danim razmeram v posamezni državi, historični razvoj naselbinskega si-

stema, njegovo sedanjo strukturo, vlogo velikih mest v sistemu, politične in upravne funkcije posameznih središč ter pričakovani bodoči razvoj nacionalnega naselbinskega sistema. Praviloma bi morale vse v komisiji zastopane dežele pripraviti ustrezno poročilo po zasnovi, ki jo je pripravil prof. K. Dziewoński. Zasnovo so dokončno izoblikovali na sestanku komisije v Bochumu 1. 1975. Na več kasnejših sestankih pa so obravnavali posamezne probleme, kot npr.: temeljne upravne enote, centralna naselja, mestne funkcije in odvisnost od velikosti mesta, federalizem, subsisteme, odnos do trga delovne sile, rekonstrukcijo velikih mest, naselbinske sisteme v razmerah stagnantnega ali upadajočega prebivalstva, notranjo preobrazbo v posameznih sistemih, vpliv družbenih sprememb na sistem in razvoj naselbinskih sistemov. Na posebnem simpoziju, prirejenem ob priliki 24. mednarodnega geografskega kongresa v Tokiju 1. 1980, je komisija oblikovala zaključno poročilo. Že pred kongresom je komisija večino prejetih poročil razmnožila in jih dostavila geografskim nacionalnim komitejem in svojim članom in sodelavcem. Referate so izdali na sedežu komisije v Varšavi pod naslovom »The National Settlement Systems, I—II, International Geographical Union, Commission on National Settlement Systems — Polish Academy of Science, Institute of Geography and Spatial Organization, Warszawa, 1979«. V njem so priobčeni prispevki za Avstralijo, Brazilijo, Kanado, Indijo, ZSSR, ZDA in Venezuelo v I. delu in za Avstrijo, ČSSR, Dansko, ZRN, Finsko, Francijo, NDR, Irsko, Italijo, Japonsko, Poljsko, Portugalsko, Španijo, Švedsko in Veliko Britanijo v II. delu. Prebiranje teh poročil je tako po vsebini kot po metodični strani prav zanimivo, saj vsako prinaša, kljub enotnim navodilom komisije, veliko regionalnih in nacionalnih posebnosti in barvitosti. Še posebej zanimiva so poročila za neevropske dežele, katerih naselbinske sisteme večidel slabo poznamo. Med poročili o evropskih deželah se zelo kvalitetno obdelani referati o Poljski, obeh Nemčijah, Danski, Franciji, Italiji in Švedski, to je o deželah, ki imajo že daljšo tradicijo v urbano-geografskih študijah. Žal komisiji ni uspelo dobiti sodelavcev za Afriko, Bližnji in Srednji Vzhod, Kitajsko, jugovzhodno Azijo in Latinsko Ameriko (samo Venezuela je bila obdelana). Druga slabost večine referatov je prevelik poudarek na mestnih naseljih in premajhna pozornost podeželskim naseljem. Vzrok je treba iskati v slabem poznavanju podeželskih naselij in šibkem raziskovanju te naselbinske kategorije. K temu nesorazmerju je nekoliko prispevala tudi komisija s svojimi napotki.

Komisija se je tudi odločila, da bo izdala poseben zbornik, v katerem bo priobčila v skrajšani obliki posamezne, najbolj zanimive referate o nacionalnih naselbinskih sistemih, ter nekatere razprave o poglavitnih problemih, ki so prišli do izraza pri obravnavanju naselbinskih sistemov. Tudi poročilo o jugoslovanskem naselbinskem sistemu je bilo sprejeto v objavo (jugoslovanski bralacem je bilo prezentirano v Geografskem vestniku 1. 1980). Urejanje zbornika so prevzeli profesorji K. Dziewoński iz Varšave, L. S. Bourne iz Toronta in R. S. Sinclair iz Detroita. Knjigo bo založila založba Oxford University Press.

Na 24. mednarodnem geografskem kongresu so komisiji podaljšali mandat. Sprejeta je bila pobuda, da se preučí tema »Urbane aglomeracije in migracijska gibanja«. Neumorni predsednik komisije prof. K. Dziewoński je že razposlal uvodno poročilo, ki naj bi služilo kot podlaga za razpravo in za dokončno oblikovanje vsebinske in metodične zasnove.

I. Vrišer